

تعیین میزان آگاهی ، نگرش و عملکرد (Kap) پرستاران

مراکز درمانی دانشگاه علوم پزشکی گلستان

در مورد کنترل عفونت بیمارستانی

علی اکبر عبدالله^۱ ، حسین رحمانی افارکی^۲ ، دکتر بهناز خدابخشی^۳ ، ناصر بهنام پور^۴

چکیده

زمینه و هدف : عفونتهای بیمارستانی بدون تردید یکی از مهمترین معضلات مراکز بهداشتی و درمانی جهان است. میزان وقوع آن در هر کشوری متفاوت است. این مطالعه با هدف تعیین سطح آگاهی ، نگرش و عملکرد کارکنان شاغل پرستاری نسبت به عفونتهای بیمارستانی در سال ۱۳۷۹-۸۰ در مراکز درمانی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی گلستان انجام گرفت.

مواد و روشها : این مطالعه از نوع توصیفی تحلیلی بوده که تمامی پرستاران شاغل (۵۱۸) ۱۸۹ مرد و ۳۲۸ زن شاغل در ۱۱ بیمارستان استان گلستان به وسیله پرسشنامه مورد پژوهش قرار گرفتند. سپس داده‌های جمع‌آوری شده توسط برنامه نرم افزار آماری SPSS-10 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها : نتایج تحقیق نشان داد که ۲۶/۵ درصد پرستاران از آگاهی ضعیف ، ۶۳/۹ درصد آگاهی متوسط و ۹/۶ درصد از آگاهی خوبی برخوردار بودند. در رابطه با کنترل عفونت ، ۵۲/۴ درصد نگرش منفی ، ۳۶/۴ درصد نگرش متوسط و ۱۱/۲ درصد نگرش مثبت داشتند. در مورد عملکرد ، ۳۷/۱ درصد عملکرد ضعیف ، ۴۹ درصد عملکرد متوسط و ۱۳/۹ درصد عملکرد خوب داشتند. در ضمن بین آگاهی و نگرش و همچنین بین آگاهی و عملکرد ارتباط معنی‌داری وجود نداشت. ولی بین نگرش و عملکرد ارتباط معنی‌داری وجود داشت ($P < 0.05$).

نتیجه‌گیری : با توجه به نقش مهم پرستار جهت افزایش آگاهی و نگرش لازم است آموزش‌های لازم به عمل آید تا بتوانند رفتارهای صحیحی در کنترل عفونت انجام دهند.

واژه‌های کلیدی : عفونتهای بیمارستانی ، آگاهی ، نگرش ، عملکرد (KAP) ، پرستار

۱- کارشناس ارشد پرستاری و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی گرگان ، نشانی: گرگان ، دانشکده پرستاری و مامایی بوریه ،
تلفن: ۰۱۷۱-۴۴۳۰۳۱۱-۰۱۷۱ ، E-mail: Abdollahy6h@yahoo.com

۲- کارشناس ارشد پرستاری و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی گرگان

۳- متخصص عفونی و استادیار دانشگاه علوم پزشکی گرگان

۴- کارشناس ارشد آمار و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی گرگان

مقدمه

باشد افزایش آگاهی و نگرش و بهبود عملکرد پرسنل پرستاری است (۶). پیشگیری از عفونتهای بیمارستانی مسئله‌ای است که سه مفهوم آگاهی، نگرش و عملکرد را می‌طلبد و برای بروز یک رفتار صحیح بهداشتی وجود عواملی همانند انگیزه‌ها، ادراکات و ارزش‌های فردی به همراه گرایشهای عاطفی لازم می‌باشد (۷).

از آنجایی که در تدوین یک برنامه آموزشی بررسی دقیق، از سطح آگاهی، نوع نگرش و همچنین تجزیه و تحلیل عملکردهای فرآگیران مورد نظر اولین گام محسوب می‌شود. در چنین شرایطی آگاهی از میزان شناخت، عقاید و رفتار پرستاران نسبت به کنترل عفونت از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است (۸). لذا با توجه به دلایل یاد شده این مقاله به منظور تعیین آگاهی، نگرش و عملکرد پرستاران بالینی شاغل در بیمارستانهای استان گلستان انجام شد.

مواد و روشها

این پژوهش یک مطالعه توصیفی - تحلیلی است که جامعه پژوهش کلیه پرستاران شاغل در مراکز آموزشی و درمانی استان گلستان بوده که به روش سرشماری تمام پرستاران در این تحقیق شرکت داشته‌اند، اطلاعات به وسیله پرسشنامه جمع‌آوری شد و از بین ۵۱۸ پرسشنامه که توزیع شده فقط ۶۷۰ پرسشنامه کامل شده و مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت. پرسشنامه مذکور در دو بخش کلی تنظیم گردیده بود: بخش اول مربوط به مشخصات فردی شامل: جنس، سمت کاری، سابقه کار، بخش محل خدمت واحدهای مورد پژوهش و بخش دوم از سه قسمت مجزا تشکیل شده بود:

الف) سوالات مربوط به آگاهی که شامل ۲۵ سوال ۴ گزینه‌ای در زمینه ماهیت عفونت، روش انتقال، منبع عفونت، عامل عفونت، راه پیشگیری از عفونت و نقش پرستاری باشد. معیار جهت تعیین میزان آگاهی نمونه‌ها تعداد

سازمان بهداشت جهانی بیمارستانها را محلی معرفی می‌کند که در آن بر سلامت بیشتر از بیماری تاکید می‌شود و در این اظهار نظر به دو جنبه سلامت بیماران و سلامت کارکنان توجه دارد (۱). عفونتهای بیمارستانی به عفونتهایی که به دنبال ارائه خدمات درمانی بهداشتی در واحدهای مراقبتی درمانی ایجاد می‌شوند اطلاق می‌گردد. این عفونتها می‌توانند در طی بستری بودن بیمار در بیمارستان و یا بعد از ترخیص بیمار از بیمارستان ظاهر پیدا کنند (۲).

عفونتهای بیمارستانی بدون تردید یکی از مهمترین معضلات مراکز بهداشتی و درمانی جهان هست. میزان وقوع آن در هر کشوری متفاوت هست و حدود ۱۵-۲۵ درصد گزارش شده است. این ارقام مربوط به مراکزی است که دارای سیستم فعال مراقبت و کنترل بوده و لذا می‌توان تصور نمود که بیمارستانهای کشور ما دارای آمار بالاتری هستند. میزان وقوع این عفونتها در ایران از حداقل ۱/۹ درصد تا بیش از ۲۵ درصد گزارش شده است (۳). به طوری که ۳۳-۲۷ درصد از مراجعه‌های مجدد به بخش‌های جراحی، به سبب عفونتهای بعد از عمل جراحی، می‌باشد (۴).

مشکلات مربوط به عفونتهای بیمارستانی و هزینه تحملی آنها بر واحدهای درمانی بسیار زیاد می‌باشد. این عفونتها باعث طولانی شدن مدت بستری بیمار، افزایش زمان از کارافتادگی افراد و ایجاد ناتوانی و ناراحتی و حتی موجب مرگ شود. در امریکا حدود ۲ میلیون نفر در سال به این عفونتها مبتلا می‌شوند. این عفونتها یازدهمین علت مرگ در ایالت متحده است و هزینه‌ای معادل ۶/۴۵ بیلیون دلار در سال دارد (۵).

با توجه به اثرات زیانبار عفونتهای بیمارستانی بر فرد و جامعه لازم است تدبیری به منظور کنترل عفونتها اندیشیده شود و یکی از روشهایی که می‌تواند متضمن کنترل عفونت

(۳۶/۵ درصد) مرد و ۳۲۹ نفر (۶۳/۵ درصد) زن بودند که از این تعداد ۱۲۸ نفر (۲۴/۵ درصد) مجرد و ۳۹۰ نفر (۷۵/۰ درصد) متاهل بودند؛ و تعداد ۴۴۸ نفر (۸۶/۷ درصد) پرستار، ۴۰ نفر (۷/۷ درصد) سرپرستار و ۲۹ نفر (۵/۶ درصد) سوپر وایزر بودند و ۹۷ نفر (۱۸/۶ درصد) دوره آموزشی کنترل عفونت بیمارستانی را گذرانده بودند. ۲۰۵ نفر (۴۹/۲ درصد) سابقه کاری ۱-۵ سال داشتند و ۴۵۳ نفر (۸۷/۵ درصد) دارای مدرک کارشناسی و ۶۰ نفر (۱۱/۶ درصد) دارای مدرک کاردانی بودند و ۴۷۱ نفر (۴۰/۹ درصد) واکسن هپاتیت را زده بودند و فقط ۴۶ نفر (۸/۷ درصد) واکسن نزدیک بودند که نتایج پژوهش نشان داد آگاهی ۲۶/۵ درصد از پرستاران مورد پژوهش ضعیف، ۶۳/۹ درصد متوسط و فقط ۹/۵ درصد پرستاران از آگاهی خوبی در مورد کنترل عفونت برخوردار بودند. نگرش پرستاران ۵۴/۴ درصد منفی، ۳۵/۷ درصد نگرش متوسط و ۱۱ درصد نگرش خوبی نسبت به کنترل عفونت داشتند. در مورد عملکرد ۳۷/۱ درصد پرستاران عملکرد ضعیف، ۴۹ درصد عملکرد متوسط و فقط ۱۳/۹ درصد از پرستاران عملکرد مطلوب داشتند (جدول ۱).

جدول ۱: توزیع فراوانی میزان آگاهی، نگرش و عملکرد پرستاران مورد پژوهش در مورد کنترل عفونت

عملکرد	نگرش		آگاهی		وضعیت		سطح
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۳۵/۰	۱۸۴	۵۲/۴	۲۶۶	۲۶/۵	۱۳۵	۴۹	ضعیف
۴۶/۹	۲۴۳	۳۵/۷	۱۱۰	۶۲/۹	۳۲۴	۵۴	متوسط
۱۳/۳	۷۹	۱۱	۵۷	۹/۰	۴۹	۷۰	خوب
۴/۲	۲۲	۱/۹	۱۰	۱/۰	۱	۰	پاسخ نداده
۱۰۰	۵۱۸	۱۰۰	۵۱۸	۱۰۰	۵۱۸	۱۰۰	جمع کل

میزان آگاهی پرستاران با جنس و وضعیت تا هل رابطه معنی داری نداشت، در حالی که با میزان سابقه کار، نوع بیمارستان، بخش محل خدمت و سمت شغلی رابطه معنی داری

پاسخهای صحیح و غلط به سوالات بود.

ب) سوالات مربوط به نگرش است که شامل ۲۰ سوال در زمینه ماهیت عفونت، روش انتقال، عامل عفونت، راه پیشگیری از عفونت، نقش پرستار و راه پیشگیری از عفونت می باشد. معیار سنجش بر مبنای پاسخهای کاملاً موافق، موافق، مخالف، کاملاً مخالف و نظری ندارم، بوده است و در نهایت پس از جمع امتیازات به نگرهای مثبت و منفی طبقه بندی شده است.

ج) سوالات مربوط به عملکرد که شامل ۲۴ سوال در زمینه های بهداشتی، جلوگیری و کنترل عفونت بیمارستانی می باشد؛ این رفتارها شامل تعداد دفعات دست شستن در یک شیفت، محلولها و مواد شستن دست، خشک کردن دست و گزارش حوادث حین کار و کارهای مراقبتی می باشد. معیار سنجش به دو صورت کمی و کیفی انتخاب شد بدین صورت که به بعضی سوالات نمره داده شد و بعضی از سوالات با معیار لیکرت ارزیابی شدند.

اعتبار علمی پرسشنامه با روش اعتبار محتوى و اعتماد علمی با روش آزمون مجدد test.re.test تعیین شد که ضریب همبستگی آن ۹۹ درصد بود.

روش جمع آوری داده ها بدین گونه بوده است که پژوهشگر و همکاران وی پس از مراجعت به بخش های مختلف بیمارستانهای استان و پخش کردن پرسشنامه، پس از ۵ ساعت پرسشنامه را جمع آوری کرده اند. از نمونه ها خواسته شد بود که در حضور پژوهشگر پرسشنامه ها را کامل کنند. سپس داده ها با استفاده از نرم افزار آماری spss و آزمون آماری تی با سطح اطمینان ۹۵ درصد مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها

در این تحقیق از مجموع ۵۱۸ نفر شرکت کننده ۱۸۹ نفر

جدول ۲: توزیع وضعیت آگاهی نگرش و عملکرد با توجه به سمت پرستاران شاغل در بیمارستانها در مورد کنترل عفونت بیمارستانی

آزمون آماری	جمع		سوپروایزر		سرپرستار		پرستار		سمت شغلی	
	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	وضعیت	آگاهی
$\bar{X}=30/15$ $P<0/05$ NS	۲۶/۵	۱۳۵	۲۰/۷	۶	۱۵	۶	۲۸	۱۲۳	ضعیف	آگاهی
	۶۳/۹	۳۲۶	۵۱/۷	۱۰	۶۵	۲۶	۶۴	۲۱۰	متوسط	
	۹/۶	۴۹	۷۷/۷	۸	۷۰	۸	۷/۳	۳۲	خوب	
	۱۰۰	۵۱۰	۱۰۰	۱۲۵	۱۰۰	۴۰	۱۰۰	۴۳۹	جمع	
$\bar{X}=12/75$ $P>0/05$ NS	۵۲/۴	۲۶۶	۴۸/۷	۱۴	۴۷/۰	۱۷	۵۳/۵	۲۳۵	ضعیف	نگرش
	۳۶/۴	۱۸۰	۳۷/۹	۱۱	۵۰	۲۰	۳۵/۶	۱۵۴	متوسط	
	۱۱/۲	۵۷	۱۳/۸	۴	۷/۰	۳	۱۱/۲	۴۹	خوب	
	۱۰۰	۵۰۸	۱۰۰	۲۹	۱۰۰	۴۰	۱۰۰	۴۳۷	جمع	
$\bar{X}=18/73$ $P<0/05$	۳۷/۱	۱۸۴	۳۵/۷	۱۰	۲۳/۱	۹	۳۱/۶	۱۶۵	ضعیف	عملکرد
	۴۹	۲۴۵	۲۸/۶	۹	۶۴/۱	۲۰	۴۸/۷	۲۰۹	متوسط	
	۱۳/۹	۶۱	۳۵/۷	۱۰	۱۷/۸	۵	۱۷/۶	۵۶	خوب	
	۱۰۰	۵۰۸	۱۰۰	۲۹	۱۰۰	۳۹	۱۰۰	۴۷۷	جمع	

NS = Non Significant

بحث

یافته های اصلی این پژوهش در مورد آگاهی نشان داد که ۶۹/۳ درصد پرستاران مورد پژوهش آگاهی ضعیف ، ۶۹/۳ درصد آگاهی متوسط و ۶۹/۵ درصد از آگاهی خوبی برخوردار بودند. این نتایج با مطالعه مک برید^۱ (۱۹۹۴) در امریکا یکسان بود زیرا او نیز اعلام کرد که اکثریت پرستاران (۶۵ درصد) در مورد کنترل عفونت بیمارستانی آگاهی درستی ندارند (۹). همچنین با نتیجه تحقیقات مشابه پژوهش ناجی (۱۳۷۰) در یزد و سپهی در مشهد نیز همخوانی دارد به طوری که سپهی در تحقیق خود آگاهی ۶۲/۳ درصد از پرستاران را ضعیف اعلام کرد و فقط ۶/۶ درصد از پرستاران مورد پژوهش دارای سطح آگاهی خوبی بودند (۱۰).

این مطالعه نشان داد که سطح آگاهی پرستاران در مورد کنترل عفونت در حد متوسط بوده و با توجه به رابطه ای که

داشت ($P<0/05$) ، به طوری که سرپرستارها و سوپروایزرهای آگاهی بیشتری برخوردار بودند (جدول ۲). ضمناً بین آگاهی و گذراندن دوره آموزشی و کنترل عفونت رابطه معنی دار وجود داشت ($P<0/05$). بین نگرش پرستاران با جنس و وضعیت تأهل و سمت شغلی و ارتباط معنی دار آماری وجود نداشت.

ضمناً عملکرد با جنس ، وضعیت تأهل و گذراندن دوره آموزشی و سابقه کار رابطه آماری معنی داری نداشت. ولی عملکرد با سمت شغلی رابطه معنی داری داشت ($P<0/05$). رابطه عملکرد پرستاران و بخش محل خدمت نیز معنی دار بود ($P<0/05$) (جدول ۳).

رابطه آگاهی و نگرش با یکدیگر معنی دار نبود. در حالی که نگرش و عملکرد رابطه معنی داری با یکدیگر داشتند ($P<0/05$) ولی بین آگاهی و عملکرد رابطه معنی داری وجود نداشت.

جدول ۳: توزیع وضعیت آگاهی نگرش و عملکرد با توجه به سابقه کار پرستاران شاغل در بیمارستانها در مورد کنترل عفونت بیمارستانی

آزمون آماری	جمع		بیشتر از ۲۰ سال		۱۰-۲۰ سال		۵-۱۰ سال		کمتر از ۵ سال		سمت شغلی		وضعیت	
	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
$\bar{X}=12/14$ $P<0/00$	۲۶/۵	۱۳۵	۱۰/۱	۳	۲۶/۴	۳۳	۲۰/۲	۲۱	۲۷/۸	۷۱	۲۷/۸	۷۱	ضعیف	آگاهی
	۶۳/۹	۳۲۶	۸۴/۲	۱۷	۷۰/۸	۷۶	۰۹/۰	۶۶	۶۰/۹	۱۶۸	۶۰/۹	۱۶۸	متوسط	
	۹/۶	۴۹	-	-	۱۲/۸	۱۶	۱۰/۳	۱۷	۶/۳	۱۶	۶/۳	۱۶	خوب	
	۱۰۰	۵۱۰	۱۰۰	۱۹	۱۰۰	۱۲۵	۱۰۰	۱۱۱	۱۰۰	۲۵۵	۱۰۰	۲۵۵	جمع	
$\bar{X}=17/21$ $P<0/00$	۵۲/۴	۲۶۶	۴۲/۱	۱	۵۶	۷۰	۴۱/۱	۴۶	۰/۹	۱۴۲	۵۲/۴	۱۴۲	ضعیف	نگرش
	۳۶/۴	۱۸۰	۰۷/۹	۱۱	۳۱/۴	۴۸	۴۰/۹	۴۰	۳۱/۹	۸۱	۳۱/۹	۸۱	متوسط	
	۱۱/۲	۵۷	-	-	۵/۶	۷	۱۷/۳	۱۹	۱۲/۲	۳۱	۱۲/۲	۳۱	خوب	
	۱۰۰	۵۰۱	۱۰۰	۱۹	۱۰۰	۱۲۵	۱۰۰	۱۱۰	۱۰۰	۲۵۴	۱۰۰	۲۵۴	جمع	
$\bar{X}=7/31$ $P>0/00$ <i>NS</i>	۳۷/۱	۱۸۴	۱۶/۷	۳	۳۷/۲	۴۰	۳۲/۴	۳۵	۴۰/۶	۱۰۱	۳۲/۴	۱۰۱	ضعیف	عملکرد
	۴۹	۲۴۳	۰۵/۶	۱۰	۴۱/۸	۰۹	۰۱/۹	۰۶	۴۷/۴	۱۱۱	۴۷/۴	۱۱۱	متوسط	
	۱۳/۹	۶۹	۲۱/۸	۵	۱۴	۱۷	۱۰/۷	۱۷	۱۲	۳۰	۱۰/۷	۳۰	خوب	
	۱۰۰	۴۹۶	۱۰۰	۱۱	۱۰۰	۱۲۱	۱۰۰	۱۰۱	۱۰۰	۲۴۹	۱۰۰	۲۴۹	جمع	

NS = Non Significant

مثبت داشتند (۱۰).

در این پژوهش بین نگرش و مدرک تحصیلی ارتباط معنی داری وجود داشت. این پژوهش با مطالعه گولد (۱۹۹۴) در امریکا همخوانی داشت؛ زیرا او نشان داد که تحصیلات بیشتر موجب نگرش مثبت نسبت به کنترل عفونت می شود (۱۲)؛ همچنین مک براید در امریکا نیز اعلام کرد که بین نگرش مثبت و میزان تحصیلات ارتباط معنی داری وجود دارد (۹).

در مورد عملکرد نتایج نشان داد که عملکرد ۳۷/۱ درصد پرستاران ضعیف، ۴۹ درصد متوسط و ۱۳/۹ درصد خوب بود. با توجه به این که درصد زیادی از پرستاران دارای آگاهی و نگرش خوبی نبودند عملکرد ضعیف هم قابل پیش بینی بود. خمناً عملکرد با جنس، وضعیت تأهل، گذراندن دوره آموزشی و سابقه کاری ارتباط معنی داری نداشت. نتایج این قسمت با تحقیق سپهی همخوانی داشت به طوری که او اعلام

میان آگاهی، میزان تحصیلات، آگاهی و سابقه کار وجود دارد نیاز به آموزش‌های مستمر و افزایش میزان آموخته‌ها حتمی به نظر می رسد. به طوری که گولد^۱ (۱۹۹۴) می نویسد که اغلب پرستاران در حین کار کمتر به مطالبی که آموزش دیده‌اند عمل می کنند زیرا آموخته‌ها را فراموش می کنند. وی به لزوم استمرار دوره آموزشی تاکید می نماید (۱۱).

در مورد نگرش نسبت به کنترل عفونت ۵۲/۴ درصد از پرستاران در گروه با نگرش ضعیف، ۳۵/۷ درصد از پرستاران در گروه با نگرش متوسط و ۱۱ درصد در گروه با نگرش خوب (مثبت) نسبت به کنترل عفونت قرار می گرفتند. گولد ۱۹۹۴ نیز میزان نگرش منفی پرستاران را در رابطه با کنترل عفونتهای بیمارستانی ۴۵ درصد ذکر می کند (۱۲). سپهی در تحقیق خود نگرش منفی پرستاران را حدود ۷۳/۶ درصد اعلام کرد و ۷/۵ درصد از پرستاران نسبت به کنترل عفونت نگرش

^۱ Gould

نسبت به این نوع عفونتها در کلیه کادر بیمارستانی بهخصوص پرستاران می‌باشد (۱۶).

قابل‌جو به نقل از لوین می‌نویسد علت اصلی عدم اجرای مراقبتهای پرستاری با کیفیت این نیست که پرستار نمی‌خواهد آن چیزی را که آموخته است به کار گیرد بلکه به کمیت نیروی انسانی و امکانات محیطی نیز مربوط می‌شود (۱۷). نتایج فوق حاکی از این واقعیت است که افراد تحت مطالعه (کادر پرستاری) نیازمند دریافت آموزش‌های صحیح و کامل در خصوص عفونتهاي بیمارستانی و نحوه کنترل این عفونتها می‌باشند. بنابراین پیشنهاد می‌شود که آموزش‌های دوره‌ای و ضمن خدمت در خصوص عفونتهاي بیمارستانی و نحوه کنترل آن و همچنین نحوه محافظت و مراقبت از خود در جلوگیری از ابتلا به این نوع عفونتها به کادر پرستاری ارایه گردد. آموزش‌های ارایه شده نه تنها در ارتقای سطح آگاهی و نگرش کادر پرستاری نسبت به عفونتهاي بیمارستانی موثر خواهد بود، بلکه در بهبود عملکرد و نحوه مراقبت از بیماران و جلوگیری از ابتلای خود و سایر همکاران موثر می‌باشد.

تشکر و قدردانی

این تحقیق با استفاده از اعتبارات طرحهای تحقیقاتی دانشگاه علوم پزشکی گلستان انجام گردیده و نویسنده‌گان مراتب تقدیر و تشکر خود را از معاونت محترم پژوهشی دانشگاه و تمامی پرسنل محترم پرستاری مراکز آموزشی و درمانی اعلام می‌نمایند.

کرد که ۴۳/۶ درصد از پرستاران عملکرد ضعیف، ۴۲/۵ درصد عملکرد معمولی و ۱۴/۴ درصد از پرستاران عملکرد خوبی داشتند (۱۰).

نتیجه کلی تحقیق نشان داد که بین سطوح آگاهی و نگرش، و آگاهی و عملکرد ارتباط معنی‌داری وجود نداشت. ولی بین نگرش و عملکرد ارتباط معنی‌داری وجود داشت. تحقیقات دیگر هم نشان می‌دهد که حتی علی‌رغم داشتن آگاهی خوب عملکردها ضعیف است و چنان که تحقیقی در جامائیکا نشان داد که ۸۵ درصد پرستاران علی‌رغم داشتن علم و آگاهی، احتیاط کامل اینمی‌را هنگام انجام تکنیکهای پرستاری انجام نمی‌دادند (۱۳). همچنین صرف داشتن آگاهی باعث افزایش نگرش و عملکرد نخواهد شد؛ چون امکانات و شرایط محیطی بر روی عملکرد تاثیرگذار هستند. به طوری که نتایج تحقیق لیندن^۱ (۱۹۹۱) نشان داد که دانش پرستاران در مورد کنترل عفونت در سطح خوبی بود؛ ولی بین دانش و عملکرد آنها رابطه معنی‌داری مشاهده نگردید (۱۴)؛ چنان که محمودی می‌نویسد: صرف داشتن علم و آگاهی منجر به عملکرد خوب نمی‌شود بلکه باید نگرشها هم تغییر کند و ساختار باورهای افراد هم باید عمیق و علمی پایه ریزی شود تا عملکرد مناسب بروز کند (۱۵). جهت ایجاد نگرش مثبت در کادر پرستاری و تقویت باورهای بهداشتی در این افراد به دلیل عدم باور احتمال در معرض خطر بودن آنها با توجه به نوع شغل، سروکار داشتن با بیماران مبتلا و رفتارهای مخاطره‌آمیز، یکی از اقدامات اساسی ایجاد یک حس آسیب‌پذیر بودن

^۱ Linden

منابع

- 1) Leave MC, Karen MJ. Nursing procedure. Second edition. Pennsylvania. Spring house corp. 1992; PP: 123-130.
- 2) Potter P, Perry A. Basic nursing. Theory and Practice. Third Edition. Philalelphia. Mosby Company. 2000; PP:612-614.
- (۳) ناجی، ه. ضرورت تعیین و اجرای استانداردهای پرستاری در پیشگیری از انتشار عفونتهای بیمارستانی. خلاصه مقالات اولین سمینار سراسری نقش پرستار در پیشگیری و کنترل عفونتهای بیمارستانی در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی بزد. آبان ۱۳۷۰. صفحه ۴۵ تا ۲۰.
- (۴) صدقیانی، ابراهیم. ارزیابی مراقبتهای بهداشتی و درمانی و استانداردهای بیمارستانی. چاپ اول. تهران. انتشارات صنوبر. ۱۳۷۶. صفحه ۱۸۰ تا ۱۳۷۶.
- 5) Taylor C, Lillis C. Fundamental of nursing. The art and science of nursing care. 3th edition. New York. Lippincott. 2001; PP: 539-541.
- (۶) حسینی شاملو، ثریا. بررسی تاثیر آموزش ضمن خدمت بر داشت، نگرش و عملکرد کمک بهاران در مورد کنترل عفونتهای بیمارستانی در بیمارستانهای وابسته به دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران. فصلنامه پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی ایران. سال ۱۳۷۵ شماره ۱۴ و ۱۵. صفحات ۶۸ تا ۷۹.
- (۷) حلم سرشت، پریوش. دل پیشه، اسماعیل. آموزش بهداشت و اولویتهای بهداشتی جهت آموزش. چاپ اول. تهران. انتشارات چهر. ۱۳۷۴. صفحه ۳۱ و ۳۲.
- (۸) اولس، لیندا. سینت، اینا. آموزش بهداشت. ترجمه محمدرضا رشیدفر. چاپ اول. مشهد. نشر سیاوش. سال ۱۳۷۲. صفحات ۸۴ تا ۹۳.
- 9) Mac Bride A. Health Promotion in hospital. The attitudes, beliefs and practice of hospital nurses. J Adv Nurs. 1994; 20(1): 29-100.
- (۱۰) سپهی حسن آبادی، شهلا. بررسی شناخت، عقاید و رفتار پرستاران در مورد کنترل عفونت بیمارستانی. پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد. دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی مشهد. ۱۳۷۶. صفحات ۲۰ تا ۴۵.
- 11) Gould D, Chmberlain A. Infection control as a topic for ward-based Nursing Education. J Adv Nurs. 1994; 20(2): 275- 82.
- 12) Gould D, Ream E. Nurses viewe of infection control: an interview study. J Adv Nurs. 1994; 19(6): 1121-31.
- 13) Minestery of health. Kingston, Jamaica is Hiv Stdcontrol in Jamaica making a difference? AIDS. 1998; 12(8): 89-98.
- 14) Linden B. Protection in Practice. Nursing Times. 1991; 87(11): 59-63.
- (۱۵) محمودی شن، غلامرضا. آگاهی، نگرش و عملکرد آرایشگران زن و مرد در پیشگیری از بیماری ایدز در شهر گرگان. مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی گرگان. سال دوم. شماره ۵. صفحه ۲۶ تا ۳۲.
- 16) Dubik-Unruh S. Peer Education Progerams in Corrections:Curriculum, Implementation, and nursing intervention. J Assoc Nurses Aids Care. 1999; 10(6): 53- 62.
- (۱۷) قابلجو، منیژه. کاربرد مهارتهای مدیریت در خدمات پرستاری. چاپ اول. تهران. انتشارات رهنما. ۱۳۶۹. صفحات ۹ تا ۱۲ و ۵۰۱ تا ۵۲۵.